



LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2003 M. GRUODŽIO 23 D. ĮSAKYMO NR. V-758 „DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 28:2003 „NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS IR ŠALTINIO VANDENS NAUDOJIMO IR PATEIKIMO Į RINKĄ REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2019 m. gegužės 23 d. Nr. V-603

Vilnius

Įgyvendindamas 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/54/EB dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką (OL 2009, L 164, p. 45):

1. P a k e i č i u Lietuvos higienos normą HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-758 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“ patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu preambulę ir ją išdėstau taip:

„Europos Sąjungos teisės aktai, kurių nuostatos perkeltos į šią higienos normą:

2003 m. gegužės 16 d. Komisijos direktyva 2003/40/EB, nustatanti natūralaus mineralinio vandens sudedamųjų dalių sąrašą, koncentracijų ribines vertes bei ženklinimo reikalavimus, ozonu prisodrinto oro naudojimo natūraliam mineraliniam vandeniui bei šaltinio vandeniui paruošti sąlygas;

2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/54/EB dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką.“

1.2. Pakeičiu 1 punktą ir jį išdėstau taip:

„1. Ši higienos norma taikoma vandeniui:

1.1. gaunamam iš Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės Europos Sąjungos narės žemės gelmių ir Lietuvos Respublikos kompetentingos įstaigos ar kitos valstybės Europos Sąjungos narės atsakingos institucijos pripažintam natūraliu mineraliniu vandeniui pagal šios higienos normos 1 priedo 1–5 punktų nuostatas;

1.2. gaunamam iš valstybių ne Europos Sąjungos narių (toliau – trečiosios valstybės) žemės gelmių bei importuojamam į Lietuvos Respubliką ar kitą valstybę Europos Sąjungos narę ir Lietuvos Respublikos kompetentingos įstaigos ar kitos valstybės Europos Sąjungos narės atsakingos institucijos pripažintam natūraliu mineraliniu vandeniui. Toks vanduo gali būti pripažintas, jeigu vandens gavybos šalies atsakinga institucija patvirtina, kad tas vanduo atitinka šios higienos normos 1 priedo 1–5 punktų nuostatas ir kad yra atliekami reguliarūs patikrinimai, kaip taikomos šios higienos normos 2 priedo 2 punkto nuostatos. Vandens gavybos šalies

atsakingos institucijos išduotas patvirtinimas galioja ne ilgiau kaip penkerius metus. Nebūtina iš naujo atlikti pripažinimo procedūras, jeigu minėtas patvirtinimas atnaujinamas iki nustatyto penkerių metų laikotarpio pabaigos.“

1.3. Pakeičiu 10.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„10.4. fizikiniais metodais visiškai arba iš dalies pašalinant laisvąjį anglies dioksidą.“

1.4. Pakeičiu 11 punktą ir jį išdėstau taip:

„11. Natūralus mineralinis vanduo toks, koks jis yra šaltinyje, neturi būti papildomas kitomis medžiagomis, išskyrus vandens prisotinimą arba pakartotinį prisotinimą anglies dioksido šios higienos normos 1 priedo III skyriuje nustatytais sąlygomis.“

1.5. Pakeičiu 16.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„16.2. žarnyno lazdelių (*Escherichia coli*) ir kitų koliforminių bakterijų bei žarninių enterokokų bet kuriame 250 ml mėginyje;“.

1.6. Pakeičiu 25 punktą ir jį išdėstau taip:

„25. Natūralaus mineralinio vandens prekės aprašas turi būti „natūralus mineralinis vanduo“. Turinčio anglies dioksido natūralaus mineralinio vandens (atsižvelgiant į šios higienos normos 1 priedo III skyriuje pateiktas nuostatas) prekės aprašas turi būti: „natūralus mineralinis vanduo, natūraliai prisotintas anglies dioksido“, „natūralus mineralinis vanduo, prisotintas savo šaltinio anglies dioksido“ arba „gazuotas natūralus mineralinis vanduo“. Natūralaus mineralinio vandens, kuris buvo paruoštas vienu iš šios higienos normos 10.4 papunktyje minimų būdų, prekės aprašas turi būti papildomas atitinkamais įrašais: „anglies dioksidas pašalintas“ arba „dalis anglies dioksido pašalinta.“

1.7. Pakeičiu 27 punktą ir jį išdėstau taip:

„27. Prekiniame pavadinime galima paminėti apylinkės, kaimo ar vietovės vardą, jei jis yra susijęs su tuo natūraliu mineraliniu vandeniu, kuris gaunamas iš šaltinio, esančio tame apraše nurodytoje vietovėje, ir jei jis nesukelia kokių nors abejonių dėl tikrosios to šaltinio naudojimo vietos.“

1.8. Pakeičiu 28 punktą ir jį išdėstau taip:

„28. Draudžiama pateikti į rinką natūralų mineralinį vandenį iš to paties šaltinio, vartojant daugiau kaip vieną prekinį pavadinimą.“

1.9. Pakeičiu 29 punktą ir jį išdėstau taip:

„29. Tuo atveju, kai etiketėse ar užrašuose ant talpyklų, kuriose natūralus mineralinis vanduo yra pateikiamas į rinką, esantis prekinis pavadinimas skiriasi nuo šaltinio ar jo naudojimo vietovės pavadinimo, tos vietovės ar šaltinio pavadinimas turi būti užrašyti bent pusantro karto didesniu ir platesniu šriftu, nei tame prekiniame pavadinime vartojamos didžiausios raidės. Ši nuostata yra taikoma ir bet kokio pobūdžio reklamoje pristatant natūralaus mineralinio vandens prekinį pavadinimą, ypač didelę svarbą teikiant šaltinio pavadinimo ar jo naudojimo vietovės nurodymui.“

1.10. Pakeičiu VIII skyrių ir jį išdėstau taip:

„VIII. MIKROBIOLOGINIŲ TYRIMŲ METODAI

37. Natūralaus mineralinio vandens, šaltinio vandens mėginiai turi būti imami, konservuojami ir gabenami pagal Lietuvos standartų LST EN ISO 5667-1:2007+AC:2007 „Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 1 dalis. Mėginių ėmimo programų ir būdų sudarymo nurodymai (ISO 5667-1:2006)“, LST EN ISO 5667-3:2018 „Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 3 dalis. Vandens mėginių konservavimas ir tvarkymas (ISO 5667-3:2018)“, LST

ISO 5667-11:2009 „Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 11 dalis. Nurodymai, kaip imti požeminio vandens mėginius (tapatus ISO 5667-11:2009)“, LST EN ISO 19458:2006 „Vandens kokybė. Mėginių ėmimas mikrobiologinei analizei (ISO 19458:2006)“ (mėginių ėmimo paskirtis B) reikalavimus.

38. Filtravimui naudojami membraniniai filtrai turi būti tikrinami pagal Lietuvos standarto LST ISO 7704:2000 „Vandens kokybė. Membraninių filtrų, naudojamų mikrobiologiniams tyrimams, įvertinimas“ reikalavimus.

39. Mikroorganizmai skaičiuojami pagal Lietuvos standarto LST EN ISO 8199:2019 „Vandens kokybė. Kultūrų mikrobiologinių tyrimų bendrieji reikalavimai ir nurodymai (ISO 8199:2018)“ reikalavimus.

40. Mikrobiologiniai tyrimai turi būti atliekami:

40.1. žarnyno lazdelių (*Escherichia coli*) ir koliforminių bakterijų skaičiui nustatyti – pagal Lietuvos standarto LST EN ISO 9308-1:2014/A1:2017 „Vandens kokybė. Žarnyno lazdelių (*Escherichia coli*) ir koliforminių bakterijų skaičiavimas. 1 dalis. Membraninio filtravimo metodas, skirtas vandeniui su nedideliu foninės bakterinės floros kiekiu (ISO 9308-1:2014)“ su visais galiojančiais pakeitimais reikalavimus;

40.2. žarninių enterokokų skaičiui nustatyti – pagal Lietuvos standarto LST EN ISO 7899-2:2001 „Vandens kokybė. Žarninių enterokokų aptikimas ir skaičiavimas. 2 dalis. Membraninio filtravimo metodas (ISO 7899-2:2000)“ reikalavimus;

40.3. žaliamelių pseudomonų (*Pseudomonas aeruginosa*) skaičiui nustatyti – pagal Lietuvos standarto LST EN ISO 16266:2008 „Vandens kokybė. *Pseudomonas aeruginosa* aptikimas ir skaičiavimas. Membraninio filtravimo metodas (ISO 16266:2006)“ reikalavimus;

40.4. sulfitus redukuojančių sporinių anaerobų (klostridijų) skaičiui nustatyti – pagal Lietuvos standarto LST EN 26461-2:1999 „Vandens kokybė. Sulfitus redukuojančių anaerobų (klostridijų) sporų aptikimas ir skaičiavimas. 2 dalis. Membraninio filtravimo metodas (ISO 6461-2:1986)“ reikalavimus;

40.5. kolonijas sudarančių vienetų skaičiui nustatyti – pagal Lietuvos standarto LST EN ISO 6222:2001 „Vandens kokybė. Kultivuojamųjų mikroorganizmų skaičiavimas. Kolonijų standžioje mitybos terpėje skaičiavimas“ reikalavimus.“

1.11. Pakeičiu 1 priedo 3 punktą ir jį išdėstau taip:

„3. Šio priedo 2.1 papunktyje minimi farmakologiniai, fiziologiniai ir klinikiniai tyrimai gali būti pasirenkami tuo atveju, kai vanduo turi tokią savitą sudėtį, dėl kurios kilmės valstybėje Europos Sąjungos narėje iki įsigaliojant 1980 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvai 80/777/EEB jis jau buvo laikomas natūraliu mineraliniu vandeni. Tai ypač svarbu tais atvejais, kai viename tokio vandens litre tiek gavybos vietoje, tiek jau fasuotame vandenyje yra mažiausiai 1000 mg ištirpusių mineralinių medžiagų arba mažiausiai 250 mg laisvojo anglies dioksido.“

1.12. Pakeičiu 1 priedo 8.1.2.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„8.1.2.1. žarnyno lazdelių (*Escherichia coli*) ir kitų koliforminių bakterijų skaičius 250 ml vandens mėginyje;“.

1.13. Pakeičiu 1 priedo III skirsnio pavadinimą ir jį išdėstau taip:

„III. PAPILDOMI REIKALAVIMAI NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS, TURINČIO ANGLIES DIOKSIDO, KLASIFIKACIJAI“.

1.14. Pakeičiu 1 priedo III skirsnio 10 punktą ir jį išdėstau taip:

„10. Gavybos vietoje ar išfasuotas anglies dioksido turintis natūralus mineralinis vanduo savaime išskiria anglies dioksidą ir, esant normalioms temperatūros ir slėgio sąlygoms, tai visada aiškiai matyti. Toks vanduo skirstomas į tris kategorijas, kurios aprašomos taip:

10.1. „natūralus mineralinis vanduo, natūraliai prisotintas anglies dioksido“ – vanduo, kuriame anglies dioksido koncentracija, jį paėmus iš šaltinio, dekantavus (jei tai daroma) ir išfasavus, yra tokia pati, kaip ir jo gavybos vietoje, atsižvelgiant į tai, kad, atliekant minėtas operacijas ir laikantis įprastų techninių sąlygų, galimas išsiskyrusio anglies dioksido papildymas iš to paties požeminio vandens sluoksnio ar telkinio;

10.2. „natūralus mineralinis vanduo, prisotintas savo šaltinio anglies dioksido“ – iš požeminio vandens sluoksnio ar telkinio paimtas vanduo, kuriame anglies dioksido kiekis po dekantavimo (jei jis atliekamas) ir išfasavimo yra didesnis nei tas, kuris yra nustatomas vandenyje jo gavybos vietoje;

10.3. „gazuotas natūralus mineralinis vanduo“ – vanduo, papildytas kitokios kilmės anglies dioksidu nei tas, kuris yra požeminiame sluoksnyje ar telkinyje, iš kurių yra imamas vanduo.“

1.15. Pakeičiu 3 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

1.16. Pripažįstu netekusiu galios 6 priedą.

2. N u s t a t a u, kad leidžiama prekiauti natūraliu mineraliniu vandeniu, kurio ženklintas atitinka iki šio įsakymo įsigaliojimo galiojusius reikalavimus ir kuris buvo patiektas rinkai iki 2022 m. gruodžio 31 d., kol baigsis jo atsargos.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Lietuvos higienos normos HN 28:2003
 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio
 vandens naudojimo ir pateikimo į rinką
 reikalavimai“
 3 priedas

NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS POŽYMIAI IR KRITERIJAI

Eil. Nr.	Natūralaus mineralinio vandens požymio pavadinimas	Natūralaus mineralinio vandens požymių pagrindžiantis kriterijus
1.	Turi mažai mineralinių medžiagų	Mineralinių druskų koncentracija, apskaičiuota kaip sausoji liekana, ne didesnė kaip 500 mg/l
2.	Turi labai mažai mineralinių medžiagų	Mineralinių druskų koncentracija, apskaičiuota kaip sausoji liekana, ne didesnė kaip 50 mg/l
3.	Turi daug mineralinių druskų	Mineralinių druskų koncentracija, apskaičiuota kaip sausoji liekana, didesnė kaip 1500 mg/l
4.	Turi bikarbonatų	Bikarbonatų koncentracija didesnė kaip 600 mg/l
5.	Turi sulfatų	Sulfatų koncentracija didesnė kaip 200 mg/l
6.	Turi chlorido	Chlorido koncentracija didesnė kaip 200 mg/l
7.	Turi kalcio	Kalcio koncentracija didesnė kaip 150 mg/l
8.	Turi magnio	Magnio koncentracija didesnė kaip 50 mg/l
9.	Turi fluorido	Fluorido koncentracija didesnė 1 mg/l
10.	Turi geležies	Divalentės geležies koncentracija didesnė kaip 1 mg/l
11.	Rūgštinis	Laisvojo anglies dioksido koncentracija didesnė kaip 250 mg/l
12.	Turi natrio	Natrio koncentracija didesnė kaip 200 mg/l
13.	Tinka kūdikių maisto gamybai	Nėra patogeninių mikroorganizmų Anglies dioksido koncentracija mažesnė nei 250 mg/l Natrio koncentracija ne didesnė kaip 20 mg/l Nitratų koncentracija ne didesnė kaip 10 mg/l Nitritų koncentracija ne didesnė kaip 0,02 mg/l Sulfato koncentracija ne didesnė kaip 140 mg/l Kalcio koncentracija ne didesnė kaip 100 mg/l Magnio koncentracija ne didesnė kaip 50 mg/l Fluorido koncentracija ne didesnė kaip 0,5 mg/l Mangano koncentracija ne didesnė kaip 0,05 mg/l Arseno koncentracija ne didesnė kaip 0,005 mg/l Radžio 226 aktyvumo koncentracija ne didesnė kaip 125 mBq/l Radžio 228 aktyvumo koncentracija ne didesnė kaip 20 mBq/l Pastaba. Jei randama abiejų radionuklidų (radžio 226 ir radžio 228), tai jų aktyvumo koncentracija neturi viršyti 100 proc.
14.	Tinka sumažinto natrio kiekio dietai	Natrio koncentracija mažesnė kaip 20 mg/l
15.	Gali laisvinti vidurius	–
16.	Gali veikti diuretiškai	–